

Anonymizované znenie

Preklad

C-422/20 – 1

Vec C-422/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

8. september 2020

Vnútroštátny súd:

Oberlandesgericht Köln

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

28. august 2020

Odporca a navrhovateľ v konaní o sťažnosti:

RK

Navrhovateľka a odporkyňa v konaní o sťažnosti:

CR

[*omissis*]

**OBERLANDESGERICHT KÖLN (Vyšší krajský súd Kolín nad Rýnom,
Nemecko)**

UZNESENIE

V dedičskej veci

týkajúcej sa pozostalosti po nemeckom štátnom príslušníkovi, ktorý zomrel 9. marca 2017, naposledy bytom v Manilva, provincia Malaga, Španielsko,
[*omissis*],

ktorej účastníkmi konania sú:

1. pani CR, [*omissis*],

navrhovateľka a odporkyňa v konaní o sťažnosti,

[*omissis*]

2. pán RK, [*omissis*],

odporca a navrhovateľ v konaní o sťažnosti,

[*omissis*]

2. občianskoprávny senát Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd Kolín nad Rýnom)

[*omissis*]

r o z h o d o l:

I.

[*omissis*]

II.

Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) sa podľa článku 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v znení zo 7. júna 2016 (Ú. v. EÚ C 202, 164) predkladajú nasledujúce prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu práva Európskeho spoločenstva:

1.

Vyžaduje sa pre odmietnutie vykonávania právomoci predtým konajúceho súdu podľa článku 7 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 107) (ďalej len „nariadenie 650/2012“), aby tento súd výslovne vyhlásil, že odmieta vykonávať právomoc, alebo bude stačiť aj nie výslovné vyhlásenie, ak z neho prostredníctvom výkladu možno vyvodíť, že tento súd odmietol vykonávať právomoc?

2.

Je súd členského štátu, ktorého právomoc má byť daná na základe odmietnutia vykonávania právomoci predtým konajúceho súdu iného členského štátu, oprávnený skúmať, či boli splnené predpoklady pre rozhodnutie predtým konajúceho súdu podľa článku 6 písm. a) a článku 7 písm. a) nariadenia 650/2012? V akom rozsahu je rozhodnutie predtým konajúceho súdu záväzné? Predovšetkým:

a)

Je súd členského štátu, ktorého právomoc má byť daná na základe odmietnutia vykonávania právomoci predtým konajúceho súdu iného členského štátu, oprávnený skúmať, či si zosnulý zvolil rozhodné právo členského štátu účinne podľa článku 22 nariadenia 650/2012?

b)

Je súd členského štátu, ktorého právomoc má byť daná na základe odmietnutia vykonávania právomoci najprv konajúceho súdu iného členského štátu, oprávnený skúmať, či na predtým konajúcom súde bol podaný návrh účastníka konania na odmietnutie vykonávania právomoci podľa článku 6 písm. a) nariadenia 650/2012?

c)

Je súd členského štátu, ktorého právomoc má byť daná na základe odmietnutia vykonávania právomoci najprv konajúceho súdu iného členského štátu, oprávnený skúmať, či predtým konajúci súd oprávnene predpokladal, že súdy členského štátu zvoleného rozhodného práva môžu v dedičskej veci rozhodnúť lepšie?

3.

Sú článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia 650/2012, ktoré predpokladajú voľbu rozhodného práva „podľa článku 22“, uplatniteľné aj v prípade, keď v závete zriadenom pred 17. augustom 2015 nebola vykonaná žiadna výslovná alebo konkludentná voľba rozhodného práva poručiteľa, ale

rozhodné právo pre dedenie môže vyplývať iba z ustanovenia článku 83 ods. 4 nariadenia 650/2012?

Odôvodnenie:

I.

- 1 V predchádzajúcom konaní [omissis] účastníčka konania v prvom rade, manželka poručiteľa, 23. marca 2017 podala na Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren, Nemecko) návrh vyhotovený vo forme notárskej zápisnice na vydanie osvedčenia o dedičstve a európskeho osvedčenia o dedičstve opierajúci sa o testament zo 14. júna 1990 [omissis]. Predložený závet je zriadený v holografnej forme v nemeckom jazyku a znie takto [omissis]:
- 2 „*Spoločný závet manželov*
[omissis]

Týmto závetom sa
manželia [omissis]
navzájom ustanovujú za svojich jediných dedičov.

V Tittlingu, 14. júna 1990

-podpis manžela
-podpis manželky-“
- 3 Proti tomuto návrhu vystúpil účastník konania v druhom rade, brat poručiteľa; [omissis]
- 4 Sudca Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) pre dedičské veci uznesením z 20. decembra 2017 vyhlásil skutočnosti potrebné pre udelenie navrhovaného osvedčenia o dedičstve za preukázané [omissis].
- 5 Senát na základe sťažnosti účastníka konania v druhom rade uznesením zo 4. júla 2018 [omissis] vyhlásil Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) za nepríslušný. [omissis]. Na odôvodnenie senát uviedol:
- 6 „[omissis] *Pokiaľ ide o Amtsgericht (okresný súd) musí byť vyhlásené, že nemá právomoc, podľa článku 15 nariadenia 650/2012, pretože pre toto konanie o vydanie osvedčenia o dedičstve chýba medzinárodná právomoc nemeckých súdov pre dedičské veci.* [omissis]“.
- 7 *Medzinárodná právomoc nemeckých súdov pre dedičské veci sa nemôže oprieť o § 105 v spojení s § 343 ods. 2 a 3 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (FamFG) (Zákon o konaní v rodinných veciach a v záležitostiach nesporného súdnictva) (ďalej len „FamFG“). Zodpovedajúca právna úprava viažuca sa na miestnu príslušnosť nie je zlučiteľná s článkom 4 nariadenia 650/2012, pretože medzinárodná právomoc*

upravená v nariadení sa vzťahuje – aj – na vnútroštátne osvedčenia o dedičstve ako je osvedčenie o dedičstve podľa nemeckého práva.

- 8 *V rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 21. júna 2018- C-20/17 [omissis], ktorý bol vydaný po vydaní napadnutého rozhodnutia Amtsgericht (okresný súd), je uvedený:*

„Výklad článku 4 uvedeného nariadenia, podľa ktorého toto ustanovenie určuje medzinárodnú právomoc súdov členských štátov, pokiaľ ide o vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, vedie v záujme riadneho výkonu spravodlivosti v rámci Únie k dosiahnutiu tohto cieľa tak, že znižuje riziko existencie súbežných konaní na súdoch rôznych členských štátov a rozporov, ktoré by mohli z toho vyplývať. Nebolo by možné dosiahnuť ciele sledované nariadením č. 650/2012, ak by sa v situácii, o akú ide vo veci samej, ustanovenia kapitoly II tohto nariadenia, a najmä jeho článok 4, mali vykladať v tom zmysle, že neurčujú medzinárodnú právomoc súdov členských štátov, pokiaľ ide o konania týkajúce sa vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve.“

- 9 *Rozhodnutie SDEÚ síce bolo vydané v prípade, v ktorom išlo o medzinárodnú právomoc [Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg, Nemecko)] podľa § 105 v spojení s § 343 ods. 3 FamFG. Podľa zásad, ktoré uvádza SDEÚ, však článok 4 nariadenia 650/2012 bráni aj medzinárodnej právomoci nemeckých súdov pre dedičské veci na základe § 105 v spojení s § 343 ods. 2 FamFG. [omissis] Pretože táto právna úprava sa viaže na posledný obvyklý pobyt v tuzemsku, zatiaľ čo článok 4 nariadenia 650/2012 odkazuje na obvyklý pobyt v čase smrti. Viazanie medzinárodnej právomoci na posledný obvyklý pobyt v tuzemsku vyvoláva riziko existencie súbežných konaní na súdoch rôznych členských štátov úplne rovnako ako ho vyvoláva jej viazanie na predpoklady § 343 ods. 3 FamFG.*
- 10 *Podľa článku 4 nariadenia 650/2012 majú právomoc konať vo veci celého dedičstva súdy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti. Na základe informácií poskytnutých navrhovateľkou mal poručiteľ svoj posledný obvyklý pobyt nie v Nemecku, ale v Španielsku. Pretože v Nemecku sa zdržiaval len niekoľko týždňov v roku 2015 kvôli liečbe, inak sa po zvyšný čas zdržiaval v Španielsku, kde mali manželia nehnuteľnosť.“*
- 11 *Účastníčka konania v prvom rade následne dosiahla vydanie uznesenia vyšetrovacieho súdu č. 3 v Estepona (Španielsko) z 29. apríla 2019 [omissis]. V ňom sa v preklade do nemeckého jazyka okrem iného uvádza:*

- 12 *„[omissis]*

Na návrh žiadateľa som rozhodol, že sa vzdávam rozhodovania v tomto konaní, pretože súdy Nemecka môžu lepšie rozhodnúť o pozostalosti, a na základe praktických okolností, ako je obvyklé bydlisko dotknutej osoby v tejto veci a miesto výskytu podstatnej časti pozostalosti.“

- 13 Notárskou zápisnicou z 29. augusta 2019 účastníčka konania v prvom rade, predložiac notársky osvedčený návrh z 23. marca 2017, nanovo podala na Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) návrh na vydanie osvedčenia o dedičstve, ako aj európskeho osvedčenia o dedičstve [omissis]. Dodatočne predložila vyššie uvedené uznesenie španielskeho súdu. Účastník konania v druhom rade opätovne vystúpil proti návrhu.
- 14 Uznesením z 19. februára 2020 Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) [omissis] konštatoval, že Amtsgericht Düren (Okresný súd Düren) je na základe rozhodnutia španielskeho okresného súdu príslušný podľa článku 6 písm. a) nariadenia 650/2012. Proti tomuto uzneseniu podal účastník konania v druhom rade sťažnosť [omissis].

II.

- 15 Súd musí konanie prerušiť a získať rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnej otázke podľa článku 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Rozhodnutie o sťažnosti závisí od odpovede na predložené prejudiciálne otázky, ktorá nie je jednoznačná, a ani doposiaľ nebola objasnená.
- 16 [omissis] Vo vzťahu medzi Španielskom a Nemeckom sa medzinárodná právomoc súdov pre dedičské veci riadi nariadením 650/2012. Keďže porúčiteľ mal posledný obvyklý pobyt pred svojou smrťou 9. marca 2017 v Španielsku, podľa článku 4 nariadenia 650/2012 majú medzinárodnú právomoc pre rozhodovanie o celej pozostalosti súdy v Španielsku a nie nemecké súdy pre dedičské veci [omissis]. Medzinárodná právomoc [omissis] konajúceho nemeckého súdu pre dedičské veci tak závisí od toho, či v prípade neskoršieho rozhodnutia španielskeho súdu z 29. apríla 2019 vydaného v tejto dedičskej veci ide o účinné odmietnutie vykonávania právomoci v zmysle článku 7 písm. a) v spojení s článkom 6 písm. a) nariadenia 650/2012.
- 17 1. Podľa nemeckého znenia ustanovenia článku 7 písm. a) nariadenia 650/2012 „*Súdy členského štátu, ktorého právny poriadok si zvolil zosnulý podľa článku 22, majú právomoc konať v dedičskej veci, ak: a) predtým konajúci súd odmietol vykonávať právomoc v rovnakej veci podľa článku 6.*“ tento článok vyžaduje voľbu rozhodného práva podľa článku 22 nariadenia 650/2012, ako aj odmietnutie vykonávania právomoci predtým konajúceho súdu v tej istej veci. Španielsky vyšetrovací súd č. 3 v Estepona výslovne neodmietol vykonávať právomoc. Skôr tento španielsky súd vo svojom uznesení z 29. apríla 2019 [omissis] rozhodol tak, že „*sa vzdáva rozhodovania v tomto konaní*“ ([omissis] „*abstenerme de conocer, ..., de las presentes actuaciones*“ [omissis]). Preto vzniká otázka, či je na založenie medzinárodnej právomoci členského štátu podľa článku 7 nariadenia 650/2012 potrebné, aby predtým konajúci súd výslovne (doslovne) odmietol vykonávať právomoc, alebo či stačí, keď výklad rozhodnutia tohto súdu zo strany následne konajúceho súdu môže viesť k záveru, že predtým konajúci súd chcel odmietnuť vykonávať právomoc.

- 18 2. Vzniká potom aj otázka, či a aké predbežné otázky vo vzťahu k odmietnutiu vykonávať právomoc predtým konajúceho súdu môže v rámci vlastnej právomoci ešte skúmať súd členského štátu, právomoc ktorého má byť daná podľa článku 7 písm. a) nariadenia 650/2012, alebo – prípadne v akom rozsahu – je rozhodnutie predtým konajúceho súdu záväzné.
- 19 To sa týka otázok, či – ako to vyžadujú článok 6 a článok 7 nariadenia 650/2012 – si zosnulý zvolil právny poriadok podľa článku 22 nariadenia 650/2012, či bol na predtým konajúci súd podaný návrh účastníka konania podľa článku 6 písm. a) nariadenia 650/2012 na odmietnutie vykonávania právomoci, a či predtým konajúci súd oprávnene predpokladal, že súdy členského štátu zvoleného rozhodného práva môžu v dedičskej veci rozhodnúť lepšie [článok 6 písm. a) nariadenia 650/2012].
- 20 3. Vzniká potom ešte otázka, či sú článok 6 písm. a) a článok 7 písm. a) nariadenia 650/2012 nad rámec znenia uplatniteľné aj v prípade, keď niet výslovnej alebo konkludentnej voľby práva poručiteľa (článok 22, resp. článok 83 ods. 2 nariadenia 650/2012), ale rozhodné právo členského štátu môže vyplývať z článku 83 ods. 4 nariadenia 650/2012.

[omissis]

PRACOVNÝ DOKUMENT